

Hé, Mister Shakespeare! Honnan ismeri így a világot?

Az ötvenéves Huszti Péter három kívánsága

„Hé, Mister Shakespeare!
Ha ilyen magasra repülsz
velünk, mi ilyen magasról
pottyank vissza, ha az álom,
a varázs, a repülés véget ér.
Minden délelőtt, minden este.
Hé, Mister Shakespeare! Ott a
strafordai oltár előtt! Hát vi-
gázz ránk! Figyelj ránk!” –
szólítja meg Huszti Péter színművész *Királyok az alagútban*
című könyvében a nagy drámaíró. De *Jago*, *Hamlet*, *Don Armado*, *Böffen Tóbiás* és jó néhány más *Shakespeare*-figura alakítója vajon mit szólna, ha Shakespeare egyszer csak szembejönne vele az utcán? Mit kérdezne tőle, mire lenne kíváncsi? Huszti Pétert, a Színház- és Filmművészeti Főiskola színházi főtanszakának vezetőjét, aki most ünnepli ötvenedik születésnapját, először erről kérdeztem.

– A titkairól faggatnám Shakespeare-t, hogyan írt, honnan szedte gondolatait, és honnan tudta a másokét, honnan ismerte így a férfiakat és a nőket, a gyerekeket és az öregeket, a világot. Hogyan áldotta meg a történeteit? Mennyit töprengett egy-egy mondaton, sügött-e neki valaki? Ha volna három kívánságom, amit egy tündér teljesítene, talán az lenne az egyik, hogy találkozhassunk.

– Mi lenne a többi kívánsága?

– A gondolataim, a reményeim és a szorongásaim első sorban a családom körül forognak. Őrülök, hogy édesanyám – aki már egyáltalán nem fiatal – egészséges, és feleségemmel együtt tudunk neki örömet szerezni, ha színpadra lépünk. Mindig eljön és megnéz min-

ket. Elsőnek azt kívánám, hogy a sors továbbra is legyen kegyes hozzánk. Mint rendező és színész azt kívánám, hogy szülessen darab, ami sok mindent elmond az emberekről, humorról és torokszorítóan, ami bemutatná mai életünk összes fényét és árnyoldalát. Olyan darabra volna szükség, amely egy csapásra megértetné velünk az életünket. És még megkérném a tündért, varázsoljon vissza néhány jó barátot.

– Mit nem játszott még Shakespeare-től?

– Rengeteg nagy alakja van még, akit nem játszottam. Nagyon szívesen alakítanám

egyszer például *A windsori víg nők Falstaffját*. Fantasztikus darabnak tartom *A velencei kalmár*, szívesen foglalkoznék vele.

– Mi a magyarázata a Shakespeare-művek iránti vonzalmának?

– Megdöbbentem, amikor *Petőfinél* azt olvastam, hogy „Shakespeare a teremtés fele”. Nincs olyan féltve őrzött gondolatunk, érzésünk, amit nem írt bele a színműveibe. Látszólag távol állnak tőlünk a történetei, mégis nekünk, sőt rólunk szólnak. Hiszen messze van Helsingör, és a *Hamlet* mégis a miénk. És én is Hamlet vagyok, és mind egyikünk az. Mintha *A makrancos hölgy* is, az *Othello* is megtörtént volna velünk, pedig nem vagyunk Velencében, és nem vagyunk szerezcsenek.

– Huszti Péter mit kapott Shakespeare-től?

– Segített eligazodni ebben a kusza világban. Akkor is hiszek ebben, ha – annak ellenére, hogy óriási sorsokat játszottam végig – a saját életemben ugyanolyan csetlőböltő ember maradtam, mint amilyen a pályám kezdetén voltam. Csak öregebb lettem. A sorsokat csupán átengedtem magamon estéről estére, mint egy szűrőn.

– Ha újra kezdené, van-e valami, amit másképp csinálna?

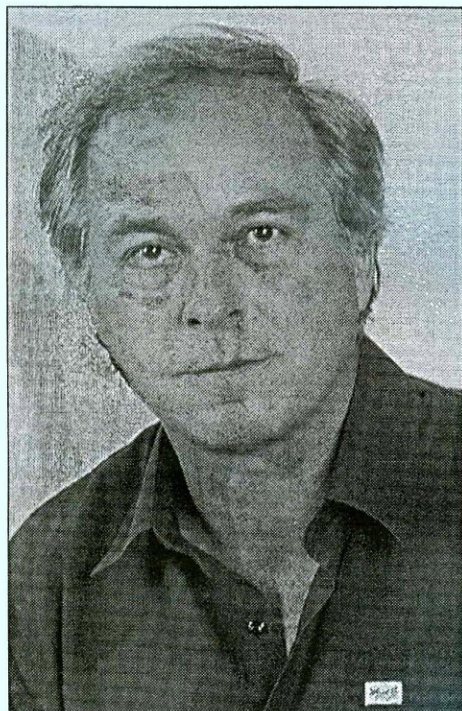
– Nincs. Ha a születésnapomra gondolok, meglep az ötvenes szám, de nem foglalkozom számvetéssel. Fontos azonban számomra, hogy gondolataimat papírra vessem. Lehet, hogy hamarosan újra megjelenik egy kötetem, *Emlékpórába* címmel. Emlékeim pályatársakról, akikkel most is együtt játszom, és azokról, akik sajnos már nincsenek közöttünk.

– A *Királyok az alagútban* 1986-ban látott napvilágot. Mennyit változott a színház az elmúlt nyolc év alatt?

– Nagyon sokat változott. Kicsérlődött majdnem a teljes társulat. Furcsa dolog történt. Az „átkosban”, amelyet a legtöbb fiatal ma már történelmi időszaknak tekint, nagyszerű színészek játszottak nagyszerű darabokat. *Nem volt időm és kedvem a politikával foglalkozni, és nem volt*

lehetősége a politikának valamit foglalkozni. Elbarikádoztuk magunkat Csehovval és Shakespeare-rel, Ibsennel és a magyar drámaírókkal. Reménysugarat kerestünk az előadásokkal, valamire gyógy-

Így van ez a Madách repertoárjával is, amelyet kétségtelen, hogy egyre nagyobb számban a musicalek uralnak. De ha belegondolunk abba, hogy vannak darabok, amelyek két-három-, sőt nyolcszázszor

Huszti Péter: A sorsokat átengedem magamon, mint egy szürőn

ír volt minden egyes produkció, ezért a költészet, a humor, az érzelmek életbevágóan fontosak voltak. Most kétségtelen, hogy a színházi világban előtérbe kerültek az anyagi kérdések. A színház kicsit elültetiesedett. Ezáltal sokkal több pénz teremődhet, de sokkal kevesebb öröm születik, és így a közönségnek is kevesebb öröm jut.

– Megváltozott a Madách Színház arculata. Nem bánja, hogy sokkal több a könnyedebb darab?

– A színházat a közönség erősen sodorja valami felé.

mennek, láthatjuk, hogy a közönség elsősorban ezeket az előadásokat várja. Nekem elsősorban a Lear király szerez igazi örömet és Molnár Ferenc Testőre, az Amadeus, a Stuart Mária. De hogy ezeket játszani tudjuk, az ismert árnyokban van szükség a népszerűbb produkciókra. A Madách Kamara sem bírta ki azt, amit annak idején elhatároztunk, hogy legyen a színház a magyar dráma otthona. Nem fogadta el a közönség. Ezért a Taifun, az Utazások nénikémmel és a Riviera mellett olyan darabokat mutatunk be, ame-

lyek biztos sikert hoznak – és tele a nézőtér.

– Shakespeare mellett mindvégig hűséges maradt a magyar drámához.

– A magyar dráma mindig nagyon érdekelt. Pályámat meghatározták olyan bemutatók, mint Madách Tragédiája, Németh László Az áruló, a Bodnár, A két Bolyai című darabja, Sütő András Csillag a máglyánja, Háy Gyula Isten, császár, paraszta, Szabó Magda királydrámái, Karinthy Ferenc Gellért-hegyi álmok, Görgey Gábor Komám-asszony, hol a stikker? című műve. Persze Molnár Ferenc is azok közé tartozik, akiket mindig nagyon jó játszani. A Riviera kevésbé ismert, és nem a pénztárra gondoltam, amikor repertoárra tűztem.

– Harmadik kívánsága az volt, hogy visszakapjon néhány jó barátot. Kikre gondolt?

– Amikor a Madách Színházba kerültem, olyan óriási színészekkel dolgozhattam együtt, akiknek nagysága azóta sem változott a szememben. Hiányoznak. Ez az Ádám Ottó vezette színház talán azért is vívta ki a közönség vitathatatlán szeretetét, mert olyan színészi és emberi nagyságok dolgoztak a társulatban, mint Pécsi Sándor, Kiss Manyi, Mensáros László, Domján Edit és a többiek. Ők a saját életüket, szenvedéseiket, ketyeleiket és örömeiket is belevetítették a játékba. Mindezt kötelező örökségként hagyták rám.

– Van-e valami ebből az ötven évből, amit szeretne elfelejteni?

– Nincs. Éppen hogy semmit sem szeretnék elfelejteni, a kudarcokat sem. Ezek is hozzátartoznak az életemhez.

– Mi az, ami mostanában leginkább foglalkoztatja?

– A játék, a költészet és a valóság furcsa játéka. Ibsen Peer Gyntje motoszkál bennem, amit sokat játszottam, és most, másfél évtized után szívesen megrendezném. Foglalkoztat mai életünkben mindaz, amit a levegőben érzek, a buzdoklás a valóság elől, a álmokba való menekülés, a mese és a hazugság drogos világa.